P. Hasgvedelius.

de praedestinatione hominum in Christo ad vitam & salutem aeternam.

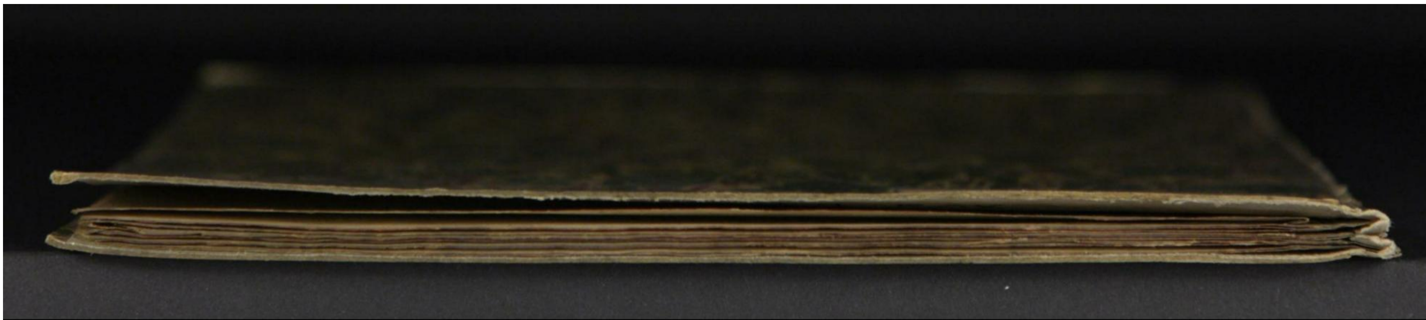
Witteb., 1595.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]

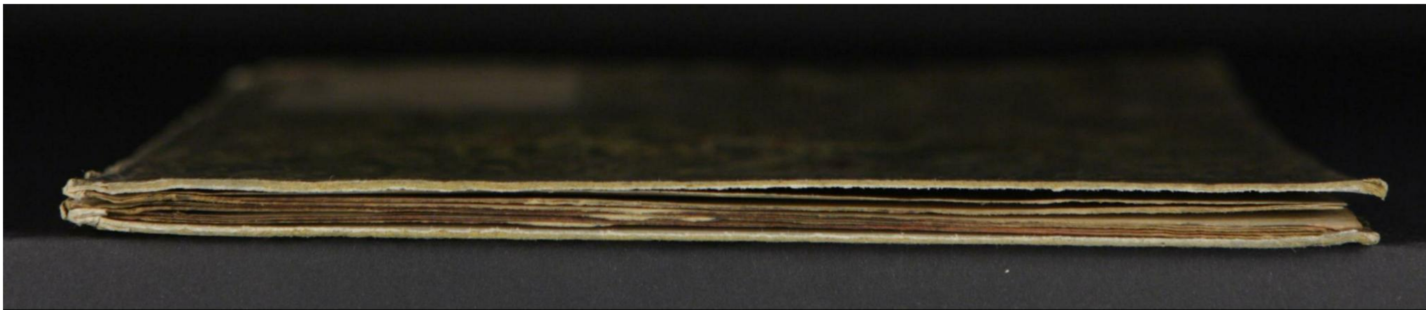

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]

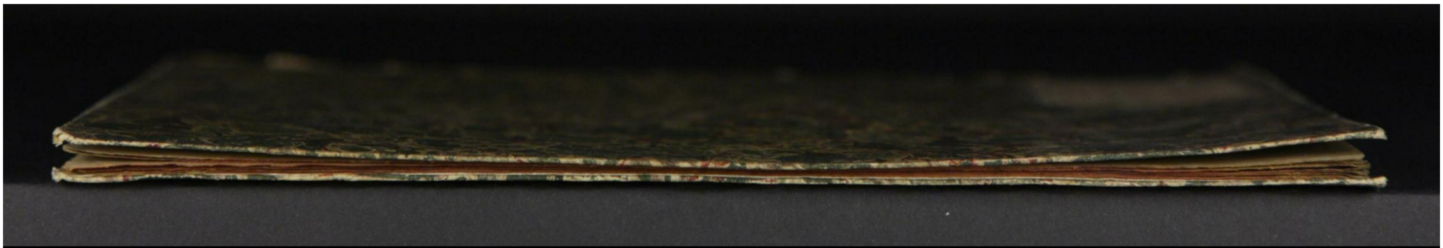
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]

3. – 135.
(LN bis 147)

DA BOX

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]

DE
PRÆDESTINATIONE
Hominum in Chriſto ad vitam & ſalutem æternam,

THESES.

De quibus, Deo docente & iuvante,
Præſide

Iohanne Fredero, S. S.
Theologiæ Doctore, & Profeſſore, ac
Decano Collegij Theologici in
Academia Roſtochienſi,

Confeßionem ſuam edet

M. BALTHASAR MASQVEDELIVS,
Sereniſsimæ Reginæ Daniæ Eccleſiaſtes, pro
Licentia ſumendi gradum Doctoris
Theologiæ publicè reſponſurus,
die VIII. Septembris, Anno
ↀ Iↄ XCV.

LUCERNA PEDIBUS MEIS
VERBUM TVVM.

Initiò Roſtochij excuſæ, nunc de voluntate Collegij
Theologici in Acad. VVitteb. recuſæ

VVITTEBERGÆ,
Typis M. Georgij Mulleri, Anno 95.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]

3.-
(LN

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]

SENTENTIÆ
DE.
PRÆDESTINATIONE
ad publicam συζήτησιν *propoſitæ.*

I.

VTilis ad alendam in animis Pietatem, ad exuſcitandam Fidem ac Invocationem veram, & conſolationem in omnibus ærumnis firmam & efficacem, eſt doctrina de ELECTIONE hominum in Chriſto IESV æterna, per Evangelion Chriſti Patefacta, cuius præſctiptum & ductum ſequentes, explicationem illius veram, ac Deo gratam, & conſcientijs ſalutarem, ordine, Deo docente, exponemus.

II. Vt enim, οὐ δεῖ τὰ κεκρυμμένα ζητεῖν, οὕτως οὐδὲ τὰ δεδηλωμένα παντελῶς ἀγνοεῖν, non fas eſt arcana & abſcondita curioſe inquirere: ſic quæ expreſſo Dei verbo revelata ſunt, penitus ignorare nefas, iuxta Theodoretum.

III. Primùm autem vocabula cognata: præſcientiam Dei, providentiam, diſpoſitionem ſeu Decretum Dei, Determinationem, & Prædeſtinationem (quorum ferè commune genus eſt ſapientia ſeu ſcientia Dei) definitionibus diſtinguemus.

IV. Præſcientia ſeu prævidio Dei eſt actio mentis divinæ, qua omnia futura neceſſaria & contingentia, bona & mala, non minùs quam præſentia, ab æterno prævidet ac intuetur.

V. Providentia eſt actio Dei, qua non ſolùm omnia cernit, & futura prævidet, verùm etiam naturam univerſam à ſe conditam ſuſtentat & ſervat: præcipuè verò, curat genus humanum, puniens atrocia ſcelera atrocibus pœnis, & tandem iuſtos premijs ornans.

VI. Diſpoſitio ſeu Decretum Dei, eſt actio mentis Divinæ, qua eventus futuros, ex voluntate beneplaciti ſui pendentes, non modò prævidet: ſed etiam diſponit & ordinat, & ſeipſum effecturum & adiuturum eſſe certò decernit.

VII. Determinatio Divina, præſcientiam & Diſpoſitionem Dei complectitur, qua cunctos eventus futuros ſive bonos ſive malos prævidens, bonos adiuvat: malos autem permittit, & terminos ac metas conſtituit, quouſque ſit permiſſurus.

Præde-

VIII Prædeſtinationis vocabulum in genere, pro præſcientia tàm bonorum quàm malorum, quidam uſurparunt, ſed propriè de ſalvandis & filijs Dei, noſtræ Eccleſiæ illo utuntur.

IX. Et veteres ea diſtinxerunt, ut apud Fulgentium, Deus omnia hominum opera ſive bona ſive mala præſcivit: quia eum latere nihil potuit, ſed ſola bona prædeſtinavit, quæ ſe in filijs Gratiæ facturum præſcivit. Auguſtinus: Tenenda eſt Regula, quæ Divinis teſtimonijs claruit, peccatores in malis proprijs, antequam eſſent in mundo, PRÆSCITOS eſſe tantum, non prædeſtinatos. Item: Prædeſtinatio eſt, quæ ſine præſcientia eſſe non poteſt: poteſt verò eſſe ſine prædeſtinatione præſcientia.

lib. 6. Hipog.

de predeſt Sanct. cap. 10.

X. Eſt autem PRAEDESTINATIO DEI ſeu ELECTIO, æternum decretum mentis divinæ, quo gratuita bonitate & miſericordia, propter Filium, eligit ex genere humano Eccleſiam, ſeu populum ſibi placentem & hæredem vitæ æternæ, atque ita Omnes & ſingulos, qui Evangelium Chriſti fide amplectuntur, & in hac fide vſque ad finem vitæ perſeverant: quibuſcum in omni æternitate ſuam ſapientiam, iuſtitiam, vitam & lætitiam communicet, & à quibus viciſsim celebretur.

XI. Fons autem unicus & puriſsimus, ex quo Electionis & ſalutis noſtræ cognitionem haurire poſſumus & debemus, eſt ſolum VERBUM ſeu EVANGELION CHRISTI, per Prophetas & Apoſtolos patefactum.

XII. Non naturalis notitia ſeu Humana Ratio, de qua Paulus ait: Animalis homo non percipit ea, quæ ſunt ſpiritus Dei. Stulticia enim illi ſunt, nec poteſt cognoſcere. Et Moſes: Ne dixeris in corde tuo, Quis aſcendet in Cœlum? (Quis ſcit an ſint aliqui Deo placentes ac electi? an ſit Deus & qualis ſit? an curet, recipiat & ſalvet homines? ne iudices ex cordis humani cogitationibus, quæ vel Epicureæ, vel Stoicæ, vel Academicæ ſunt) ſed prope te eſt VERBUM, quod prædicamus. Hoc verbum in quo Dei æterni voluntatem Chriſtus patefecit, intuere & ſequere, tanquam lychnum lucentem in loco caliginoſo, ſic rectè Deum agnoſces, & qui homines Deo placeant, & ad vitam æternam electi ſint, cognoſces.

XIII. Neque ex LEGE Dei, de Electione ſtatuendum eſt, quæ neminem vitæ & ſalutis æternæ hæredem affirmat, niſi dignum ſeu perfectè obedientem legi Dei: Maledictos verò pronunciat omnes, qui non permanent in omnibus, quæ ſcripta ſunt in libro legis.

XIV. Sed

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]

XIV. Sed ex ſolo EVANGELIO, quod Filius Dei unigenitus, qui eſt in ſinu patris, conſcius arcani conſilij patris, & intimum pectus patris introſpiciens, nobis enarravit; ſcientia ſalutis & prædeſtinationis noſtræ peti debet.

XV. Vnicum enim Electionis & ſalutis noſtræ Fundamentum CHRISTVS eſt, qui mirando iuſticiæ & miſericordiæ divinæ tẽperamento, pro genere humano in peccatum & mortem lapſo interceſsit, & ſe ad perſolvendum λύτρον ſufficiens pro peccatis hominum obtulit, ut per eum ac propter eum per Evangelion vocati, & fide ipſi inſiti, iuſticiæ & ſalutis æternæ heredes efficiamur.

XVI. Nulli igitur ad ſalutem æternam electi, niſi in Chriſto & propter Chriſtum, imaginandi ſunt, Non. n. eſt in aliquo alio ſalus, nec Act. 4.
aliud nomen ſub cœlo datum eſt hominibus, in quo oporteat nos ſalvari.

XVII. Quoſcunq; autem elegit Deus, hos per prædicationem Evangelij vocavit ad veram Chriſti agnitionem & Fidem, qua promiſſam in Chriſto juſticiam & ſalutem æternam ſibi applicent.

XVIII. Nulli ergò extra cœtum vocatorum, ubi nec vox Evangelij de Chriſto ſonat, nec promiſsio gratiæ Chriſti nota eſt, Electi querendi ſunt.

XIX. Sed Eccleſia electorum, in hac viſibili Eccleſia hominum, qui Evangelium Chriſti audiunt, diſcunt, profitentur, collocata eſt: *vt ſciamus, nos omnes ad Evangelium, per quod voluntatem ſuam Deus & ſua beneficia generi humano innoteſcere, offerri ac exhiberi vult, alligatos eſſe, nec alibi electionem, aut peculiares revelationes captandas eſſe.*

XX. Sic autem Deus æternus, qui eſt ἀψευδὴς, per filium legatum ad genus humanum, veracem, καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιον, voluntatem ſuam æternam de electione & ſalute hominum, perſpicuis oraculis & ſæpe in Evangelio repetitis declaravit: vt teſtetur, verè electos à Deo ad vitam æternam eſſe OMNES, qui pœnitentiam de ſuis peccatis agunt & Filium Dei Dominum Noſtrum IESVM CHRISTVM, ſicut ſe in verbo ſuo patefecit, agnoſcunt, & propter hunc Mediatorem, pro nobis intercedentem, mortuum & reſuſcitatum, nos à Deo in gratiam recipi, exaudiri, & iuſtos ac heredes vitæ æternæ fieri CREDVNT, & in hac fide uſque ad mortem perſeverant.

XXI. Econtrà reijci & damnari omnes impœnitentes, qui Filium Mediatorem aſpernantur, & ſine pœnitentia & fide ex hac vita decedunt.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]

XXII. Quod autem prædeſtinatio Dei ſeu Electio ad vitam æternam, quantum ad Dei voluntatem in Evangelio declaratam attinet, ſit Vniverſalis erga omnes homines in Chriſtum credentes, & in hac fide uſque ad finem permanentes, ſine ullo gentis aut conditionis aut perſonarum diſcrimine, & quòd nemo fatali lege aut Dei culpa reijciatur, ſed ſinguli ſibi ipſis ſua incredulitate ſeu perſeverantia in peccatis, cauſa ſint æterni exitij: ſequentia teſtimonia & argumenta demonſtrant.

XXIII. Hæc eſt voluntas patris *Ioh. 6.* (*Extra quam nulla alia, cum iſta pugnans, ſomnianda eſt. Cùm enim ſit verax, non ſunt in Deo contradictoriæ voluntates.*) Qui miſit me) *vt homo factus, doceam Evangelion, & victima fiam*) vt Omnis, (*Iudæus ſive ethnicus, ſervus aut liber, ſine ulla perſonarum acceptione*) Qui videt (*fidei oculis per verbum cernit & agnoſcit*) Filium: & Credit in eum (*propter hunc Mediatorem paſſum & reſuſcitatum ſe Deo placere & à Deo recipi ſtatuit, & omnem iuſtitiæ & ſalutis ſuæ fiduciam in eo collocat*) Habeat vitam æternam. (*liberatus à peccato & morte, lucem ſapientiæ, Dei iuſtitiam, vitam & beatitudinem æternam conſequatur.*

XXIV. Sic Deus dilexit mundum (*homines impios & peccatores teIoh. 3. tros ad pœnitentiam & ſalutem, vocans*) vt Filium ſuum unigenitum daret, *mediatorem & victimam pro peccatis in cruce immolatam*, vt Omnis, (*ſine ulla exceptione*) Qui credit in eum, (*in doloribus pœnitentiæ certò ſtatuit ſibi peccata propter hunc filium gratis remitti, ſe Deo placere, & à Deo recipi*) non pereat, *abſolutus ſit & liber à peccato & condemnatione*) ſed habeat vitam æternam, *Dei conſpectu, ſapientia, iuſticia, & lætitia in omni æternitate perfruatur.*

XXV. Non enim miſit Deus filium ſuum in mundum, ut iudicet vel condemnet mundum, ſed vt SALVETVR mundus per eum. Quia certus ſermo eſt & omni acceptione dignus, quod CHRISTVS IESVS venit in mundum peccatores (agentes pœnitentiam & fide ad filium Mediatorem confugientes) ſalvos facere.

XXVI. Qui credit in eum, non iudicatur: Qui autē non credit, iam iudicatus eſt (*ſententiâ in Paradiſo lata; morte morieris*) Quia non credidit in nomen unigeniti filij Dei. Hoc eſt autē iudiciū, quòd lux venit in mundum, & dilexerunt homines magis tenebras quàm lucem.

XXVII. Eandem doctrinam de electione, & cauſa reiectionis impiorum, in fine capitis eiuſdem, Iohannes Baptiſta tradit: Qui credit in

filium

filium habet vitam æternam. Qui autem non credit filio, non videbit vitam, ſed IRA Dei manet ſuper eum.

XXVIII. Ioh. 6. OMNIS, qui audit à patre (*per Evangelion filij audi-tum & cogitatum nos docente & trahente*) & DISCIT (*doctus à Deo per verbum. Cùm enim impoſſibile ſit, homines ſine* DEO *ſcire* DEVM, *per verbum ſuum docet* DEVS *homines, ſcire Deum*) VENIT AD ME (*credit in me & fit hæres vitæ æternæ.*)

XXIX. Et in Revelat. Iohannis: Beati mortui, qui in Domino moriuntur. Qui in vera agnitione & fide Domini noſtri IESV CHRITI ex hac vita diſcedunt: horum animæ non extinguuntur cum corporibus, ſed A MODO, ſeu rectà & continuò ſunt BEATÆ, fruentes Dei conſpectu, luce, ſapientia, juſtitia & vita cœleſti.

XXX. In Epiſtola ad Smyrneos: Eſto fidelis uſque ad mortem & dabo tibi coronam vitæ. Omnes igitur qui fidem in filium Dei uſque ad mortem auxilio Spiritus Sancti conſtanter retinent, certò ad vitam æternam electi ſunt. Beati omnes, qui confidunt in eo.

XXXI. Denique propria hæc & præcipua vox eſt Evangelij, affirmans, non uni tantùm & alteri in Parcarum tabulis ſcripto, ſed univerſis & ſingulis hominibus pœnitentiam agentibus, & fide ad Chriſtum confugientibus, Gratiam DEI, remiſsionem peccatorum, vitam & ſalutem æternam à Deo offerri & donari.

XXXII. Vt enim pœnitentiæ prædicatio univerſalis eſt, accuſans & damnans omnes homines, quod ſint peccatores, rei iræ Dei ac æternæ mortis, vt omne os obturetur, & reus fiat omnis mundus Deo:

XXXIII. Ita viciſsim PROMISSIO Evangelij ſeu GRATIÆ, VNIVERSALIS eſt, OMNIBVS hominibus pœnitentiam ſeriam agentibus, remiſsionem peccatorum & ſalutem æternam propter Chriſtum mediatorem, qui pro omnium & ſingulorum peccatis ſatisfecit, fide amplectendam, offerens ac exhibens.

XXXIV. Sicut Chriſtus ipſe ſua voce AD SE OMNES ſub onere peccatorum ſuorum laborantes & dolentes VENIRE iubet. Et Paulus: Iuſtitia Dei per fidem Ieſu Chriſti in *Omnes* & ſuper *Omnes credentes*. OMNIS qui credit in eum non confundetur. Idem enim Dominus omnium, dives in omnes qui invocant eum. OMNIS enim qui invocaverit nomen Domini, ſalvus erit.

Chriſto

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]

Act. 13. xxxv. CHRISTO Omnes Prophetæ teſtimonium perhibent, remiſ-
ſionem peccatorum accipere Omnes, qui credunt in eum. In hoc O-
Rom. 11. mnis, qui credit, iuſtificatur. Concluſit Deus Omnes ſub inobedientiã,
vt omnium miſereatur, (*arguit omnium inobedientiam, pronunciat omnes
concluſos, & captivos ſub peccato teneri, & ipſa mole morbi, reatu iræ Dei,
pœnis ac morte oppreſſos eſſe; ut omnes ad penitentiam retrahat, & omnes
per miſericordiam propter Chriſtum recipiat.*
xxxvi. Vt enim FILIVS DEI pro peccatis omnium hominũ, ſine
ulla exceptione, mortuus eſt, & λύτρον ſufficiens pro omnibus per-
ſolvit: ita O M N E S homines Deus per & propter filiũ fide agnitum
& apprehenſum ſalvos fieri cupit. Vnus enim Deus, & unus mediator
1. *Tim.* 2. Chriſtus Ieſus: qui dedit ſemet ipſum precium redemptionis (*pro om-
1. Ioh.* 2. *nibus*) Et CHRISTVS propitiatio eſt pro peccatis non noſtris tantùm,
Ioh. 1. ſed etiam totius mundi, ut nominatur Agnus Dei tollens peccatum
mundi.
Deut. 18. xxxvii. Accedit eò mandatum Dei æternum & immutabile, ad
Matth. 17. OMNES homines Vniverſaliter pertinens, quod iubet AVDIRE fili-
Pſal. 2. um, & credi filio. Hunc audite. Oſculamini filium ne pereatis. Credi-
Mar. 1. te Evangelio. Ideo ex fide gratis, ut firma ſit promiſsio. Qui non cre-
Rom. 4. dit Deo, facit Deum mendacem.
1. *Ioh.* 5. xxxviii. Vt igitur ad credendum nos Deus efficacius invitet, non
ſolùm verbo & promiſsione filij ſanguine ſancita, ſed etiam iureiu-
rando ſuo confirmat, quod Petrus inquit, Deum non velle aliquos pe-
rire, ſed omnes ad pænitentiam venire. Vivo ego, dicit dominus De-
Ezech. 33. us: Nolo mortem impij: ſed ut convertatur impius à via ſua, & vivat.
O beatos, quorum cauſa iurat Deus: O miſerrimos, ſi nec iuranti Do-
mino credamus, vt Tertullianus exclamat.
xxxix. Cumque Deus ἀπροσωπολήπτης ſeu Æqualis ſit erga om-
nes æqualiter ſe habentes, iuxta unam Normam ſapientiſs. & iuſtiſs.
conſilio ſuo ſtatutam. Qui credit in Filium, habet vitam æternam: Qui
non credit filio, manet ira Dei ſuper eum. Æqualiter ac univerſaliter
peccatis hominum iraſcitur & non converſos ad filium, reijcit, ac con-
demnat, & viciſsim univerſaliter ac æqualiter recipit omnes fide ad fi-
Act. 10. lium confugientes, ſine ullo meritorum, doctrinæ, virtutum, vel alia-
Rom. 2. rum conditionum & circumſtantiarum vel accidentium reſpectu.
Eph. 6. xl Id enim ſignificant dicta, quæ non eſſe in Deo προσωποληψίαν
Gal. 2. teſtantur: In veritate comperio, quod non eſt perſonarum acceptor
Deut. 10. Deus. Deus potens & terribilis non accipit perſonam.

Hanc

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]

41. Hanc neceſſariam conſolationem firmiſsimè retineamus, ut cū trepidant mentes, num ſint in numero eorum, quos Deus recipit, qui quoſcunque vellet, reijcere non iniuſtè poſſet: opponamus vocem vniverſalis promiſsionis, in qua ſuam voluntatem Deus patefecit, quòd non ſit tyrannus προσωπολήπτης, ſed iuſtus & æqualis erga omnes, iuxta vnam Normam voce ſua conſtituam, vt paulò ante dictum eſt.

42. Seria igitur eſt & non ſimulata Dei voluntas, qua etiam hortatur & obſecrat per ſuos miniſtros, vt omnes ad cœnam magnam vocati veniant, remiſsionem peccatorum & ſalutem æternam in Euangelij promiſsione vniuerſali omnibus oblatam accipiant. *2. Cor. 5.*

43. Ideoq; Spiritum Sanctum omnibus Euangelion audientibus promittit, vt fidem in eis exuſcitet, & corda cum Deo copulet & initia vitæ æternæ in eis accendat. *Ioel. 2. Rom. 10. Luc. 11.*

44. Hæc teſtimonia & Argumenta, quæ Prædeſtinationem ſeu electionem hominum ad vitam æternam, reſpectu voluntatis Dei, omnes homines in Chriſto ſaluos fieri cupientis, & Euangelio Chriſti credentes & in hac fide vſque ad finem perſeuerantes ad ſalutem æternam recipientis, Vniuerſalem eſſe demonſtrant: Ideò copioſiùs definitioni adiunximus, ut hanc pijs & anxijs mentibus neceſſariam & ſalutarem conſolationem, cùm trepidantes ſæpe ambigant, an ſint in numero electorum, firmam & indubitatam ſtabiliremus.

45. Non quod vniuerſos ac ſingulos Homines, indiſcriminatim, ſiue in Eccleſia, ſeu cætu vocatorum verſentur, ſiue extra Eccleſiam: ſiue in Chriſtum credant: ſiue non credant, vt Neronem, Heliogabalum, Iudam proditorem, ad vitam & ſalutem æternam, electos ac prædeſtinatos eſſe, temerè ac impiè fingeremus.

46. Nullam enim, extra CHRIſtum fide agnitum & appræhenſum, eſſe ad vitam æternam electorum Eccleſiam, firmiſsimè credimus.

47. Nunc cætera doctrinæ de Prædeſtinatione capita, vt methodi ratio requirit, ordine addemus.

48. Cauſa EFFIciens Electionis eſt Deus, immenſo amore erga genus humanū, & bonitate ac miſericordia plus quàm paterna prædeſtinans nos in adoptionem filiorum per Ieſum Chriſtum, in ipſum, iutxa beneplacitum voluntatis ſuæ, in laudem Gloriæ gratiæ eius, qua gratis nos Deus ſibi gratos efficit in dilecto. *Eph. 1.*

49. Cauſa IMPVLSIVA, quæ mouet Deum, vt nos indignos, mi-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]

ſeros & damnatos homines, non in æternum cum Diabolis abijciat, ſed immenſa miſericordia in Chriſto Vniverſos & ſingulos audientes filium, & in fide perſeverantes, æternæ vitæ deſtinet, eſt ſola interceſsio & meritum filij DEI, D. N. IESV CHRITI, qui ſemetipſum in arcano conſilio Divinitatis, pro genere humano λύτρον ſufficiens obtulit, *Eph. 1.* Elegit nos in Chriſto ante mundi conſtitutionem.

50. Cauſæ Inſtrumentales, ſeu Media & organa, per quæ Deus electionem noſtram in Chriſto patefacit, & nobis applicat & obſignat, eſt prædicatio Evangelij de Chriſto, ſeu promiſsio Gratiæ Dei, remiſsionis peccatorum, Spiritus ſancti & ſalutis æternæ gratis propter Chriſtum donandæ, in publico miniſterio ad omnes ſonans: & Sacramenta ſeu viſibilia verba promiſsionis, in ritibus Baptiſmi & Cœnæ Domini.

51. Statuit enim Deus, liberrimo & ſapientiſsimo voluntatis ſuæ conſilio, hæc media, ſeu modum conſequendæ per Chriſtum & in Chriſto ſalutis æternæ: qui per vocem Evangelij ſeu promiſsionis gratuitæ, ſua beneficia offert ac exhibet omnibus, qui fide ea petunt, accipiunt & retinent. Evangelium enim eſt potentia Dei (*medium per quod Deus eſt potens ac efficax*) ad ſalutem omni credenti. *Rom. 1.*

52. Medium igitur ſeu Inſtrumentum in nobis, quo promiſſam Dei Gratiam & ſalutis æternæ hæreditatem, per Chriſtum & in Chriſto apprehendimus, & nobis applicamus, eſt SOLA FIDES, ſtatuens ſe quoque juxta promiſſionem Evangelij univerſalem, à Deo in gratiam & ad ſalutem æternam recipi: ſibi quoque mandatum eſſe, ut Filium Dei audiat, agat pœnitentiam, & ſe recipi à Deo propter mediatorem credat.

53. Etſi enim quod ad Electionem & ſalutem noſtram attinet, omnis illius cauſa in ſolidum Gratiæ ac miſericordiæ DEI, non noſtræ Dignitati, aut operi & merito ulli tribuenda eſt:

54. Tamen, cùm in promiſsione Evangelij gratuita & univerſali nobis offeratur; concurrere in accipiente oportet apprehenſionem promiſsionis, ſeu fidem credentem promiſsioni, non ratione dignitatis & meriti, ſed ratione apprehenſionis, cùm unicum illud inſtrumentum ſit, quo CHRISTI beneficia amplectimur; nec certa & rata promiſsio ſit ulli non credenti.

Rom. 4. 55. Vt igitur in iuſtificatione, non propter fidem, ſeu dignitatem operis, ſed per fidem, ſeu propter CHRISTVM Fide apprehenſum, nos iuſtos & DEO acceptos eſſe ſentimus: Ita quoque Electi ſumus

ab æterno,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]

ab æterno, non propter Fidem, tanquam ex illius dignitate & merito, ſed per & propter CHRISTVM ſolum Fide apprehendendum.

56. Placet enim DEO Fides, & omnibus cæteris operibus in Iuſtificatione antefertur, non propter ſuam Dignitatem ac meritum, ſed propter Chriſtum Mediatotem, quem amplectitur.

57. Nec vult DEVS te, in veris doloribus, qualitatem ſeu infirmitatem Fidei, & languorem motuum novorum, quos in te ſentis, ſed FILIVM Dei mediatorem, pro TE in cruce mortuum & reſuſcitatum & ſedentem ad dexteram patris intueri: vt Iſraelitæ, oculos à morſibus ſerpentum lethalibus in æneum ſerpentem in deſerto exaltatum dirigebant. *Ioh. 6.*

58. Cùm autem obijciant trepidæ mentes, FidemDei donum &opus eſſe, nec omnium eſſe fidem, nec ad filium quenquam venire, niſi quem pater traxerit. *2. Theſſ3.*

59. *Reſp.* Veriſsimum eſſe, homines à Deo trahi (*neq; enim proprijs liberi arbitrij viribus quiſquam in Ieſum Chriſtum credere vel ad eum venire poteſt*) ſed orditur Deus& trahit ſuo verbo, & Spiritu ſancto, per vocem Evangelij prædicatam, lectam, auditam(*Fides ex auditu eſt, auditus per verbumDei.*) Per hoc verbum auditum & cogitatum Deus efficax eſt, & mentes ad aſſenſionem flectit, ut ſtatim ſequitur; Omnis qui audit à patre & diſcit, venit ad me. *Rom. 10.*

60. Cùm igitur audimus & diſcimus verbum, per quod Deus nos docet & trahit, nec contemnimus illud aut contumaciter repugnamus, non indulgem⁹ diffidentiæ, nō violentos raptus expectam⁹, ſed voce divina tracti aſſentiri conamur, & cupimus in Dei gratia eſſe, & ſimul cum patre Lunatici oramus: Credo Domine, ſed opem fer imbecillitati meæ: non dubitemns, Deum hanc ſcintillam fidei in nobis accendiſſe, eamque exuſcitare, augere & confirmare velle; modò ipſi meditationem Verbi & Divinarum promiſsionum, & Invocationem nos à DEO doceri & regi petentem, ſimul exerceamus.

61. Sciamus etiam ſeveriſsimum Dei mandatum eſſe, vt filium verbo ſuo nos docentem, audiamus, & Promiſsioni Gratiæ ab illo patefactæ credamus, & quanquam infirma eſt fides, tamen Deo gratam eſſe, modo ipſi eam non excutiamus, aut prorſus extingui ſinamus, ſed augeri eam & confirmari petamus, ſicut ſcriptum eſt: Petite & accipietis. Item: Confirma hoc Deus quod operatus es in nobis. Quantò magis Pater veſter cœleſtis dabit Spiritum Sanctum pe-

 tentibus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]

Pſal. 67. Luc. 11. tentibus, non ijs, qui contemnunt aut repugnant, ſed qui ſuam imbecillitatem ac miſeriam agnoſcunt, & auxilium quærunt. Sic opitulatur Spiritus infirmitati noſtræ.

LXII. Atque hæc non à ſecuris, & ebrijs ambitione, voluptatibus, ſed in quotidianis veræ pœnitentiæ, invocationis, crucis & conſolationum exercitijs diſci ac intelligi poſſunt.

LXIII. Materia circa quam Electionis, ſunt Omnes Homines in Chriſtum credentes, & uſque ad finem in fide perſeverantes.

LXIV. FINIS Prædeſtinationis noſtræ in adoptionem filiorum per

Eph. 1. IESVM CHRISTVM eſt, vt ſimus in laudem Gloriæ Gratiæ Dei, qua dilexit nos in dilecto.

65. Colligit enim ſibi Deus Eccleſiam electorum ex genere humano, quibus ſuam bonitatem, ſapientiam, lucem iuſticiam & vitam, per & propter filium partam, gratuita miſericordia impertit, vt Bonitatem hanc Dei immenſam & amorem erga nos plùs quàm paternum, & divitem Gratiam ſuam, in hac vita & omni æternitate agnoſcamus, laudemus, celebremus, debita prædicatione & Gloria afficiamus.

LXVI. Deinde elegit nos in Chriſto, vt ſimus ſancti & irreprehenſibiles coram ipſo, in hac vita imputatione & inchoatione, in futura, conſummatione: ſeu (*vt Zachariæ verbis utamur*) ut ſerviamus ipſi in ſanctitate & iuſticia coram ipſo omnibus diebus vitæ noſtræ.

LXVII. Ipſius enim opus ſumus, conditi in Chriſto Ieſu ad bona

Eph. 2. opera, quæ præparavit Deus, ut in eis ambulemus.

LXVIII. Ideò hortatur Petrus, ut ſtudeamus per bona opera noſtram vocationem ac Electionem firmam facere: non quòd per ſe infirma ſit, vel noſtris viribus ſtabilior reddi Electio queat, ſed propter ordinem ſalutis, æternum & immutabilem, ut perſeveremus, & in Fide per bona opera efficace uſque ad mortem conſtanter duremus.

LXIX. Effectus prædeſtinationis eſt perpetua collectio & conſervatio ac defenſio Eccleſiæ: Quam Deus, non volens perire totum genus humanum, immenſa miſericordia propter filium ſemper voce Evangelij vocat, trahit, & colligit, & recipit aſſentientes Evangelio, atque ita ſemper aliquam Eccleſiam electorum ſibi placentium, & hæredum vitæ æternæ ſeruat, quos exaudit, adiuvat & ſalvat.

LXX. Semper enim aliquos eſſe in hoc modo electos, teſtatur

Matt. 28. Chriſtus: Ecce ego vobiſcum ſum uſque ad conſummationem ſeculi.

Matt. 24. Propter electos abbreviabuntur dies illi. Item in adventu Filij hominis, duo erunt in agro, unus aſſumetur, alter relinquetur. Et Oves

Ioh. 10. meæ vocem meam audiunt, & ego novi eas, & ſequuntur me, & vi-

tam

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]

tam æternam do eis, & non rapiet eas quiſquam ex manu mea.

LXXI Cumq; magnum certamen hac voce: Nemo rapiet eas ex manu mea (*dum ſcilicet oves meæ, me audientes & ſequentes, manebunt*) ſignificetur: præparemus ac muniamus nos πανοπλία Dei, ac excitantes & alentes fidem divinis promiſsionibus, ſeu vocem Chriſti audientes & ſequentes, invocemus filium Dei cuſtodientem & ſervantẽ oves ſuas, ut nos quoque, in hoc grege, adverſus diabolum & hoſtes omnes ſervet ac defendat. *Eph. 6.*

72. Poſſunt inter effectus, etiam media ſeu organa per quæ ſuam Electionem Deus exequitur, & ad finem ſalutis noſtræ optatum pervenit, recenſeri. Primùm vocatio per miniſterium Evangelij & Sacramentorum ad fruitionem vitæ æternæ. Deinde Iuſtificatio ſeu applicatio Electionis ad ſingulos credentes. Ad extremum, communicatio Gloriæ æternæ, in perpetua Dei ac electorum conſuetudine. *Rom. 8.* *Matt. 22*

73. Hanc totam doctrinam de Prædeſtinatione, non ad curioſas & prophanas diſputationes, ſed ad exercitia Fidei, & conſolationem ſalutarem transferamus: & juxta præceptum Pauli, nos ipſos probemus, an ſimus in fide? & cognoſcamus Ieſum Chriſtum in nobis eſſe, nos membra Chriſti, fide ei inſertos, ideòque electos eſſe. *2. Cor. 13.*

74. SIGNA enim ſeu τεκμήρια Electionis certa atque indubitata habemus primùm, quòd per prædicationem Evangelij Chriſti, ad ſalutis æternæ ſocietatem vocati ſumus.

75. Deinde PROMISSIO Gratiæ & ſalutis æternæ univerſalis & Gratuita in Evangelio patefacta, *Ioh. 3. 6.* Hæc eſt voluntas Dei patris, vt OMNIS, qui credit in Filium, habeat vitam æternam. Ego credo, quamvis imbecilla & languida fide, ſed tamen fide. Ergo.

76. Præterea Baptiſmus, quo in fœdus Gratiæ & ſalutis æternæ cooptati & recepti ſumus. Salvos enim nos fecit per lavacrum regenerationis & renovationis Spiritus Sancti. Et Cœna Domini, quæ eſt pignus & ſigillum applicationis Gratiæ ſeu remiſsionis peccatorum, quam ſuo corpore & ſanguine, omnibus ad ipſum confugientibus, promeruit.

77. Spiritus Sanctus, per Evangelion & Sacramenta accendens & obſignans in nobis FIDEM, qua nos perſonam & beneficia Chriſti agnoſcere & promiſsioni Evangelij aſſentiri, & credere nobis peccata remitti, & vitam æternam donari ſcimus: & quotidie Deum fiducia filij invocamus: & in fide virtutem, ſeu ſtudium obedientiæ ac integritatis vitæ & bonæ conſcientiæ declarantes, firmam vocationem & electionem noſtram facimus, ut Petrus loquitur. *2. Pet 1.*

78. Poſtremò, Promiſsiones de firmitate Electionis, & auxilio Dei
confirmantis & ſervantis Fidem noſtram, vt in ea vſq; ad finem vitæ
Ioh.10. poſsimus perſeverare. Oues meæ vocem meam audiunt, & nemo
Luc.22. rapiet eas de manu mea. Ego rogaui pro te, Petre, ne deficiat fides
Ioh.17. tua. Orat autem Chriſtus non pro Apoſtolis tantùm, ſed pro omnibus
credituris per verbum eorum in ipſum. Et ſimiles promiſsiones. *Phil.*
1. 2. 1. Pet. 5. 1. Cor. 10. & alibi extant.

79. Quibus Fidem ac inuocationem exuſcitemus & ſtabiliamus, vt
vna cum Paulo hanc πληροφορίαν vſurpare poſsimus: Certus ſum,
Rom.8. quod neq; mors neq; vita, neq; Diaboli, neq; tyranni &c. nec vlla
creatura poſsit nos auellere à dilectione Dei, qua nos diligit Deus in
Chriſto Ieſu Domino Noſtro.

80. Ita doctrinam de Prædeſtinatione, ad exercitia fidei & conſolationem ſalutarem transferamus, & in meditatione verbi & promiſsionum ac beneficiorum Chriſti, in exercitijs veræ pœnitentiæ ac converſionis, & promiſsionum applicatione, & ſtudio ſanctimoniæ ac integritatis vitæ perſeverantes, ſalutem promiſſam certò expectemus.

81. Cùm autem hanc πληροφορίαν Fidei de electione, in mentibus humanis, multæ terribiles & graviſsimæ Tentationes oppugnet: et vera hæc ac ſimplex & ad pietatem, fidem & inuocationem alendam vtilis de Prædeſtinatione doctrina hactenus recitata, multis falſis opinionibus & tetris erroribus pollui & corrumpi ſoleat, præmuniendæ ſunt piorum mentes veris ſententijs & Iudicijs, vt puritas doctrinæ & conſolationum in hoc Articulo conſeruetur, ne in barathrũ deſperationis vel prophanitatis Epicureæ turbulentis hiſce diſputationibus, mentes non præmonitæ præcipitentur.

82. Primum enim multi, rerum humanarum confuſiones, & pariter calamitatibus opprimi bonos & malos, cernentes, ac ſine diſcrimine omnes pios & impios, non ſecus ac poma vel pecudes interitui & morti obnoxios eſſe, non leuiter hac dubitatione excruciantur: AN SINT aliqui inter homines Electi? an ſit aliqua Eccleſia Dei in genere humano, quam Deus peculiariter præ alijs cœtibus diligat, curet, exaudiat, ſeruet & ſalute æterna donet.

83. Cui periculoſæ dubitationi, ac verè ignito telo Diaboli, opponenda eſt aſſeueratio Articuli Fidei noſtræ, Credo eſſe Eccleſiam ſanctam catholicam, in mundo à Deo electam, Deo charam, & placentem, & æternorum bonorum hæredem. Cuius Eccleſiæ proprium patri-

monium

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]

monium & ſignum, quo agnoſcitur, eſt vox doctrinæ Legis ac Evangelij in libris ſacris patefactæ: Quam verè à DEO traditam eſſe miracula propria naturę Diuinæ, & omnipotentis, in eductione ex Ægypto, & reſuſcitationibus mortuorum à Chriſto, Prophetis & Apoſtolis edita, & alia firma & illuſtria teſtimonia demonſtrant.

84. Semper autem in mundo diuerſi ac diſſentientes populi, de hoc glorioſo titulo Eccleſiæ Dei, ſeu populi à Deo electi, inter ſe pugnant, vt hoc tempore Chriſtiani, Iudæi, Mahometiſtæ, & inter Chriſtianos Pontificij & alii diſſentientes: ſicut Apoſtolorum tempore, Iudæi, ſe eſſe Eccleſiam Dei non errantem, & populum à Deo peculiariter electum, contra Paulum & cæteros Apoſtolos contendebant.

85. Docet igitur Paulus *Rom. 9.* quæ ſit vera Eccleſia ſeu populus Dei, ſeu homines Deo cari ac electi ad vitam æternam, videlicet non nati carnali generatione ex Abraham, & proprijs operibus ac meritis, iuſtitiam ac ſalutem æternam obtinere volentes, ſed omnes ex Iudæis & Gentibus gratuita miſericordia propter Chriſtum electos eſſe, qui per Evangelion vocati, in Chriſtum credunt & in hac fide vſque ad finem vitæ perſeverant. Iudæos igitur quotquot non ex fide in Chriſto gratis, ſed in proprijs operibus ſeu obedientia erga legem, iuſtitiam & ſalutem quærunt, à Deo non electos, ſed reiectos & damnatos eſſe.

86. Ad hunc finem & ſcopum præcipuum, tota illa Pauli Diſputatio de Prædeſtinatione referenda eſt, *Rom. 9.* 10. 11. vt in fine 9. & 10. cap. dicitur; Omnis qui credit in eum, non confundetur, &: Omnis, qui invocauerit nomen Domini (*Chriſti*) ſaluus erit.

87. II. Horribiliter angit animos cogitantes de electione & fidem languefacit INDIGNITAS noſtra. Cùm enim dignos & bene meritos, innocentia vitæ, iuſtitia, & cæteris virtutibus præſtantes, ELIGI, & Deo curæ eſſe, Legi Dei conſentaneum ſit, nos verò indigni & fœdè polluti peccatores Deo diſplicentes, & à Deo maledicti & damnati ſimus iuxta ſententiam legis: Maledictus omnis, qui non permanſerit in omnibus his, quæ ſcripta ſunt in libro legis: quomodo igitur nos electos & Deo placentes eſſe ſtatuemus?

88. Huic grauiſſimæ tentationi, vocem Evangelij de gratuita peccatorum pœnitentiam agentium receptione propter filium, opponamus. Quæ quidem hanc ipſam ob cauſam à Deo patefacta eſt, vt certam & firmam conſolationem, aduerſus peccata & propriam indig-

nitatem

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]

Rom. 4. nitatem, mentes perterrefactæ haberent. Ideo ex ſide gratis, vt ſit firma promiſsio, quæ ſi ex condicione legis & noſtræ dignitatis pen-

Tit. 3. deret, nunquam certa & firma eſſet. Non ex operibus iuſtitiæ, quæ nos fecimus, ſed ſecundum ſuam miſericordiam ſaluos nos fecit. Si

Rom. 11. ex Gratia, non iam ex merito operum, alioquin Gratia non eſſet Gratia. (*Gratuita*)

89. Quantacunque igitur indignitas noſtra, & peccatorum noſtrorum moles, multitudo, malitia, fœditas & turpitudo fuerit; tamen Gratiam exuberare ſupra peccatum, & maiorem Dei miſericordiam, quàm omnium peccatorum miſeriam eſſe, & precium ſeu λύτρον pro peccatis à filio Dei perſolutum, longè omnia ſuperare & præponderare ſtatuamus.

90. Et precationem, optimis & grauiſsimis verſibus, Miſericordiam & Gratiam Dei, exuberantem ſupra peccatum, celebrantem ſubinde repetamus.

Chriſte, tua eſt noſtris maior clementia culpis.
Et dare non dignis, res mage digna DEO eſt.
Quanquam ſat digni, ſi quos dignatur amare,
Qui quos non dignos invenit, ipſe facit.
Ergo tuos placido miſerans precor aſpice vultu,
Quos fecit natos Gratia, culpa reos.
Culpa reos fecit, ſed vincat gratia culpam;
Ut tuus in noſtro crimine creſcat honos.
Da precor huic tanto, qui ſemper fervet, amori
Ardorem in noſtris cordibus eſſe parem.

91. Ita exemplo Dauidis, Manaſsis, Petri, Latronis in cruce & aliorum horribiliter lapſorum: & promiſsione remiſsionis peccatorũ Gratuita, in Evangelio revelata, nos ſuſtentemus, & Deo laudem miſericordiæ & veritatis ſervantis promiſſa tribuamus, nec ad cætera peccata hanc horribilem blaſphemiam addamus, vt Dei gratiam ac miſericordiam & Chriſti λύτρον, inferius ac imbecillius noſtris peccatis exiſtimemus.

92. III. Magis etiam excruciat animos & fidem electionis labefactat Tentatio de PARTICVLARITATE. Cum enim audimus, non noſtram dignitatem & operum merita, ſed Gratuitam Dei miſericordiam eſſe cauſam Electionis: & tamen paucos electos eſſe: magis etiam angimur, cur non omnium pariter Deus miſereatur? Cur ſine cauſis aliquos ex genere humano excerpat, cæteros pares reijciat? an

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]

at? an Deus ſit æqualis vel προσωπολήπτης? an nos etiam ſimus in numero paucorum illorum, quos ad ſalutem æternam ex cæteris hominibus excerpſit.

93. In hoc difficili & periculoſo agone, ad hanc arcem & petram firmiſs. videlicet ad PROMISSIONEM GRATIÆ Vniverſalem, aſſeuerantem, Deum propter mediatorem, Gratis, omnibus perterrefactis promittere remiſsionem peccatorum & ſalutem æternam, confugiamus; & ad dicta vniverſalia, quæ omnes, qui Evangelio credunt, & ad filium Dei mediatorem confugientes in fide ex hac vita diſcedunt, ad vitam æternam electos eſſe, confirmant, nobis inculcemus, quæ à Theſi 22, 23. uſq; ad 45. collecta ſunt.

94. Et ſciamus, de voluntate Dei, non niſi ex hoc verbo revelato ſtatuendum: Nec fingendam in Deo voluntatem aliam contradictoriam illi, quam Filius revelavit. Et mandatum Dei vniverſale & immutabile eſſe, vt omnes credant filio, iuxta dictum; Hunc audite, &: Beati omnes qui confidunt in eo. *Io.3.et 6.*

95. Miſſus enim eſt FILIVS Dei, non tantùm vt ſeriam hanc & non ſimulatam voluntatem Dei, quod non paucos tantùm ſelectos, ſed omnes homines in Chriſto ſalvos fieri velit, & Gratiam Dei ſalutiferam omnibus hominibus illuxiſſe, nec vllos perire, ſed omnes ad pœnitentiam venire, converti ac liberari à morte cupiat, annunciaret: *1. Tim. 2.* *Tit. 2.* *2. Pet. 3.* *Ezech. 33.*

96. Verùm etiam, vt pro Omnium hominum peccatis λύτρον ſufficiens perſolveret, nec paucos tantùm ex genere humano ſelectos redimeret, ſed omnium hominum ac toti⁹ mundi peccata expiaret. Vt enim omnes nos quaſi oues errauimus, ſic poſuit Dominus in Eo iniquitates OMNIVM noſtrûm. Eſtq; propiciatio pro peccatis, non noſtris tantùm, ſed etiam totius mundi. Vnus enim pro omnibus mortuus eſt, ac vnus mediator Dei & hominum, homo Chriſtus Ieſus ſemetipſum dedit precium redemptionis pro Omnibus. *Eſa. 53.* *1 Ioh. 2.* *2. Cor. 5.*

97. IIII. Non enim pro fidelibus & electis tantùm crucifixus & mortuus eſt Chriſtus, vt Calvini ſectatores contendunt, intollerabilem, impiam, & bſaſphemam vocem eſſe, CHRISTVM etiam pro damnatorum ſeu pereuntium peccatis mortuum eſſe, contra expreſſa ſcripturæ teſtimonia: Erunt Pſeudoprophetæ in populo, eum qui mercatus eſt eos, Dominum negantes, celerem ſibi damnationis interitum attrahentes. Cum effugiſſent inquinamenta mundi per agnitionem Ieſu Chriſti, his rurſum implicati ſuperantur, vt fiant eis extrema peiora primis. Voluntarie peccantes poſt acceptam agnitionem veritatis, ſanguinem teſtamenti prophanant, in quo ſanctificati *2. Pet. 2.* *2. Pet. 2.* *Ebr. 10.*

ſunt, & ſpiritum gratiæ contumelia afficiunt. Neque enim reprobi iſti poterant ſanctificari, ſi pro illis fuſus non fuiſſet, Chriſti ſangnine,

XCVIII. Etſi autem vniuerſale eſt meritum Sacrificij Chriſti pro omnium ac ſingulorum hominum peccatis in ara crucis oblati, & vniuerſalis promiſſio Gratiæ omnibus beneficia Chriſti offerens: & ſic dilexit Deus mundum ſeu totum genus humanum, vt filium ſuum vnigenitum daret:

XCIX. Tamen non propterea totum mundum ſeu omnes homines ſine vllo fidei in CHRISTum reſpectu, ad vitæ ac ſalutis æternæ fruitionem electos ac Prædeſtinatos eſſe fingimus: cùm diſertè addat Chriſtus, vt OMNIS, qui *CREDIT* in eum non pereat, ſed habeat vitam æternam. Qui verò non credit, iam condemnatus eſt, quia non credidit in nomen vnigeniti filij Dei.

C Nulli igitur, extra Chriſtum fide agnitum, & extra cœtum audientium Euangelion de Chriſto, Electi quærendi ſunt *Eph.1.* Elegit nos in Chriſto.

CI. Per Chriſtum autem & in Chriſto eligit nos Deus, non tanquã in fatales tabulas inſcribendo, & paucos & certos tantùm homines ex cœtu credentium ad ſalutem deſtinando, reliquis omnibus reiectis, ſed iuxta liberrimum clementiſs. voluntatis ſuæ, beneplacitum ordinando modum ſalutis per Chriſtum conſequendæ: Qui per vocem Euangelij gratis ſine vllis noſtris meritis communicat ſua beneficia cũ omnibus, qui fide ea apprehendunt, & ad finem vſque retinent.

Matth.11. CII. Vocat igitur Chriſtus ad ſe OMNES: et ad cœnam magnam
Luc.14. Gratiæ Diuinæ: & ad nuptias Filij ſui inuitantur plurimi, & obſecrã-
Matth.22. tur, vt oblata CHRISTI beneficia accipiant.
2.cor.5. CIII. Sed cùm ea petulanter reſpuant & contemnant, efficitur ex poſteriore, vt multi vocati, pauci verò ſint electi. Non quidem Dei culpà, qui non vult mortem peccatoris, ſed omnes homines in Chriſto ſaluos fieri cupit, verùm propria hominum malitia, qui ad nuptias inuitati recuſant venire.

CIV. Quod autem Deus gentes plurimas, & florem ſapientiæ ac virtutis Ethnicæ, in Euangelij ignoratione relinquens, plurimis ſeculis nonvocauit, Dei conſilium occultum eſſe poteſt, inquit Auguſtinus, iniquum eſſe non poteſt. Dei enim iudicia nemo plenè comprehendit,
Rom.11. iuſtè nemo reprehendit, iuxta Paulum; O tu homo, quis tu es, qui reſponſas Deo? O altitudo diuitiarum,

Nihil

105. Nihilominus nos, in verbo & voluntate ipſius revelata quiſcere, & ardenti pectore Deo gratias agere decet, quod nos indignos, & nihilò damnatis Ethnicis meliores, ad lucem Evangelij ſui & æternam ſalutem vocavit.

106. Nos igitur vocem Evangelij nobis prædicatam reverenter audiamus, diſcamus, meditemur, & veræ fidei ac pietatis curſum uſque ad extremum vitæ ſpiritum, Deo auxilium petentes juvante, conſtanter teneamus. *Ebr.* 3. Chriſti participes facti ſumus, ſiquidem initium fidei uſque ad finem firmum tenuerimus.

107. Non enim bene cæpiſſe ſatis eſt, ſed ſanctos etiam ac renatos, non perſeverantes, & contra conſcientiam labentes, excidere Gratia Dei, & amittere fidem, Spiritum Sanctum & vitæ æternæ hæreditatem, niſi rurſus ad Deum convertantur: exempla primorum parentum (*qui ſancti & electi fuerunt,*) Aaronis, cui iratus fuit Dominus ut voluerit excindere eum, Davidis, Petri, & aliorum innumerabilium oſtendunt. *Deut.* 9.

108. Et teſtimonia ſcripturæ plurima & manifeſtiſsima demonſtrant Rom 8. Si (*vos Romani, quibus nunc nulla condemnatio eſt in* C H R I S T O *IESV, & donati ſpiritu DEI*) ſecundum carnem vixeritis, moriemini, *Rom.* 11.
Tu fide conſtitiſti, ſi permanſeris, alioquin & tu excinderis. Ne alijs 1. *Cor.* 9.
prædicans, ipſe reprobus fiam. Iuſtus ex fide vivet, & ſi ſubduxerit ſe, *Heb.* 10.
non placet animo meo. Ne proijcias me à facie tua, & Spiritum ſanctum tuum ne auferas à me. *Pſal.* 51.
Poſſunt igitur ſancti, contra conſcientiã lapſi, rurſum abijci à Deo, niſi ad Deum redeant *Matth.* 25. Non novi vos. *Luc.* 11. Cùm immundus Spiritus exierit, &c. fiunt ultima deteriora primis, Item 2. Pet. 2. Luc. 8. ad tempus credunt. 1. *Cor.* 10. Omnes biberunt de Petra, ſed pleroſque eorum non approbavit D E V S. vt *Eph.* 5. *Gal.* 5. 1. *Cor.* 6. ijſdem ferè verbis repetitur, ſcortatione, adulterio, idolatria & ſimilibus delictis pollutos non habituros hæreditatem in Regno DEI *Ezech.* 18. 33. Cùm receſſerit iuſtus à iuſtitia ſua, & fecerit iniquitatem, morietur in ea.

109. Hæc exempla & teſtimonia copioſius recitavimus, ut prophanam ſecuritatem, omnibus innatam, & facilè vitioſis moribus indulgentem frenemus, & bonam militiam, in retinenda fide, & bona conſcientia, adverſus omnes tentationes, illecebras & terrores, fortiter militemus. Atq; ita in timore & tremore, petentes *Eph.* 6.

 à DEO

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]

à DEO auxilium & ſucceſsus ſalutares, perſeverare in benè cæpto pietatis & ſalutis curſu ſtudeamus.

110. VIII. Poſtremò, quòd ad Reprobos, abjectos & damnatos attinet: horrenda blaſphemia eſt, quòd quidam aſſerunt, Deum ab æterno, immutabili conſilio, maximam generis humani partem, odio habitam, nullo infidelitatis, aliórumve peccatorum reſpectu, ſed ex abſoluto & ſolo voluntatis ſuæ arbitrio, æternæ damnationi deſtinaſſe, & cauſam reprobationis, non in homine, ſed ſuprema & prima cauſa, videlicet libera Dei voluntate quærendam eſſe, &, DEVM non tantum ad Damnationem, ſed etiam ad cauſas damnationis (peccata & ſcelera) prædeſtinaſſe quoſcunque libuerit.

111. Teſtatur enim Deus de voluntate ſua, in verbo à ſe patefacto,
cuius contradictoria nulla in Deo verace fingenda eſt, quod ab æter-
na ſalute neminem abſoluto decreto excluſerit, ſed OMNES homi-
1. Tim. 2. nes SALVOS fieri cupiat. Numquid voluntatis meæ eſt mors impij,
Ezech. 18. dicit Dominus Deus, & non ut convertatur à vijs ſuis, & vivat:

112. Idque non ſolùm verbo ſuo & aſſeveratione ſimplici, verùm etiam Fidei noſtræ imbecillis erigendæ cauſa, iureiurando graviſsimo confirmat Ezech 33. VIVO EGO, dicit Dominus. Quam certum eſt, quod ego Deus vivam, tàm certum eſt, me NOLLE mortem impij ſeu damnationem æternam, ſed hoc velle, ut convertatur & vivat. Et quare moriemini domus Iſraël, quia nolo mortem morientis, dicit Dominus Deus, Revertimini & vivite.

113. *Pſal. 145.* Bonus Dominus univerſis, & miſerationes eius, ſuper omnia opera eius. 2. Pet. 2. Deus longanimis eſt erga nos, NOLENS VLLOS PERIRE, ſed OMNES ad pænitentiam venire. *Rom. 11.* Concluſit Deus omnia ſub peccatum, ut omnium (*fide ad ſe confugientium propter Chriſtum*) MISEREATVR. Illuxit enim Gratia Dei ſalutifera Omnibus Hominibus *fide eam amplectentibus*) *Tit. 2.*

114 Neminem igitur, abſoluto & immutabili decreto, niſi propter impietatem & impœnitentiam, exitio deſtinavit Deus, nec ad damnationem ac interitum, quoſdam homines creavit, ſicut aſſerunt quidam, prout in alterutrum finem (*vitam vel damnationem æternam* quiſque conditus ſit; ita vel ad vitam vel ad mortem prædeſtinatum eſſe.

Creatis

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]

115. Creatis enim rebus, VIDIT Deus omnia, quæ fecerat, et erant valdè bona. Atqui damnationi deſtinatum, bonum eſſe nihil poteſt.
116. Cùmque ad imaginem & ſimilitudinem ſuam Deus hominem condiderit, vt Deo ſimilis, iuſtus & beatus eſſet: certè ad ſalutem homines, non ad interitum creauit.
117. Sap. 11. Et misereris Omnium, Quia omnia potes, & diſsimulas peccata hominum (*differs pœnas*) propter pœnitentiam. Diligis enim omnia quæ ſunt, & nihil odiſti eorum quæ feciſti, neq; enim odiens aliquid conſtituiſti aut feciſti.
118. Quod autem obijciunt ex Salomone: Omnia propter ſemetipſum operatus eſt Dominus, etiam impium ad diem malum, & ex Paulo, vaſa iræ apparata ad interitum: etſi impium, quatenus homo eſt, Dei opus eſſe conſtat, tamen quatenus impius, non ex Deo ſed patre Diabolo eſt. Deus verò, propria voluntate & impellente Diabolo peccantem & ab impietate ſua non recedentem, ad debitas & iuſtas pœnas ordinat.
119. Nec ſimilitudo de luto & figulo, cùm nullum ſimile per omnia congruat, eò detorquenda eſt, quod Deus ſit cauſa peccati, & reiectionis noſtræ, & quod impij nihil agant, ſed tantùm patiantur, ſe inſtar luti à Deo figulo ad impietatem & damnationem condi & formari: ſed eatenus congruit ſimilitudo, quod ex vna maſſa generis humani, DEVS & conuertit multos (*in Chriſtum credentes*) & contumaces ac incredulos reijcit.
120. Cumque toleraſſe multa lenitate vaſa iræ apparata ad interitum dicatur, certè non ea condidiſſe ipſe, ſed à Diabolo, Spiritu efficace in filijs inobedientiæ, & propria voluntate corruptæ naturæ, impios ac impænitentes factos & induratos, velut alienum opus, ſibiq; minimè placens, tuliſſe cenſendus eſt.
121. Quod de induratione Pharaonis, Excæcatione mentium infidelium, deceptione errantium Prophetarum, & Principum, Traditione in reprobum ſenſum, obtenditur: piç mentes hanc hypotheſin & principium Theologiæ firmum & immotum ſemper in conſpectu & ob oculos teneant, Deum non eſſe cauſam peccati, nec velle, nec adiuvare, nec confirmare peccata in Diabolis & hominibus, nec impellere voluntates ad peccandum, nec approbare peccatum, ſed verè ac horribiliter iraſci peccatis, eaq; odiſſe Gen. 1. Pſal. 5. Eccl. 15. Pſal. 91. Ioh. 8. Rom. 5.
122. Sic igitur dicta de Induratione & ſimilia, nõ de fatali neceſsitate

aut impulſione, vel efficaci actione aut inſtigatione Dei, ſed permiſſione aut deſertione, phraſi Ebręa explicantur, ne Deus peccati & contumaciæ impiorum efficax cauſa & autor conſtituatur, ut Auguſtinus in Pſal. 77. de Ægyptijs ſcribit, Obdurationem cordis eorum, vt populum Dei nollent dimittere, cùm Deus facere dicitur, non inſtigando & inſpirando, ſed deſerendo facit, vt angeli mali operentur in filijs diffidentiæ, quod Deus debitè iuſteq; permittit.

123. Quod Chryſoſt. ad hunc modum expreſsit: οὐκ αὐτὸς ὠθῶν, ἀλλὰ γυμνῶν τῆς ἑαυτῆς βοηθείας. Et alibi: Neminem ad peccandum impellit vel cogit Deus: prævidet tamen eos, qui propria voluntate peccabunt. Cur igitur non vindicet iuſtus? quæ fieri non cogit præſcius.

124. Vtcunque autem hæc diſputentur, ſicut multa inextricabilia colligi ab hominibus acutis, de Divina permiſsione, præviſione, & ſuſtentatione naturæ peccantis, poſſunt: tamen hæc vera ſententia vero pectore amplectenda & retinenda eſt, etiamſi non poſſumus omnes argutias, quæ opponuntur, extricare. Omnia enim potius dicam, inquit, Clemens Alexandrinus, quàm Deum eſſe cauſam peccati.

125. Simpliciter itaque, ex teſtimonijs verbi divini, aſſeverationem, ad hanc ἀρχὴν ἀρχῶν, quod Deus non ſit cauſa peccati, congruentem, retineamus: Culpam Reiectionis & Reprobationis hominum, non in Deo, ſed ipſis impijs hærere, videlicet perſeverantiam in peccatis, quòd vocationem ad pœnitentiam & ſalutem, per vocem Evangelij factam, contemnunt; & volentes in tali contemtu & impænitentia perſeverant, aut fidem abijciunt, antequam ex hac vita diſcedant.

126. *Ezech. 18. 33.* Vivo ego, Nolo mortem impij. *Oſe. 13.* Perditio tua eſt Iſraël: tantum in me auxilium. *Ioh. 3.* Qui non credit filio, non videbit vitam, ſed ira Dei manet ſuper eum: &, Qui non credit, iam iudicatus eſt: quia non credit in nomen unigeniti filij Dei. *Ezech. 18.* Si averterit ſe iuſtus à iuſticia ſua, & fecerit iniquitatem, nunquid vivet? In peccatis ſuis, quæ peccavit, in ipſis morietur.

127. Nemo igitur cauſam interitus ſui Deo aut fato tribuat, ut ille in Tragœdia inquit: Fati iſta culpa eſt. Nemo fit fato nocens, ſed pravæ ſuæ voluntati & contumaciæ repellenti Gratiam in Evangelio oblatam: & Spiritui Sancto volenti per verbum in eis efficaciter operari, hoſtiliter reſiſtenti imputet, ut Rom. 10. ex Eſa. dicitur;

Tota

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]

Tota die expandi manus meas ad populum contumacem & contra- *Eſa. 65.*
dicentem mihi. *Matth.* 23. Quoties volui te congregare & noluiſti. *Pſ.*
95. Hodie ſi vocem eius audiueritis, nolite obdurare corda veſtra.

128. In hac ſimplici ſententia, debitam Deo optimo, miſericordiæ & iuſtitiæ laudem tribuente; & ad fidem ac invocationem, & ſtudium pietatis in animis exuſcitandum & alendum vtili, & ad veram conſolationem efficace acquieſcamus, & Stoica illa horribilium furorum portenta, quæ & in Deum blaſphema ſunt, & pias mentes ad deſperationem adigunt, in impijs verò ſecuritatem furenter omnibus cupiditatibus frenos laxantem alunt, & veræ pietatis ac fidei Chriſtianæ nervos incidunt, toto pectore exercemur.

129. Et Filium DEI, DOMINVM NOSTRVM IESVM CHRISTVM, ardentibus votis precemur, vt Eccleſiam electam ſibi ex genere humano, per miniſterium Evangelij perpetuò colligat, & nos in ea doceat, gubernet, ac ſervet, & vaſa miſericordiæ ſuæ efficiat, vt DEO grata, & alijs hominibus ſalutaria diſcamus & doceamus, & in vera fide ac invocatione ſui, vſque ad finem perſeverantes, ad Electorum cœleſtis Academiæ ſocietatem tranſlati, æterni Dei erga nos Bonitatem & Miſericordiam plus quâm paternam, & filium ipſius ſalvatorem noſtrum, propter quem Electi ſalvamur, & Spiritum Sanctum in omni æternitate læti & grati celebremus. AMEN.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 147 [3,-135 4°]